

L'activité des services de l'Administration des Mines en 1987

Bedrijvigheid van de diensten van het Mijnwezen in 1987

P. CAJOT

Directeur général des Mines
Directeur-generaal der Mijnen

RESUME

Le présent rapport comporte deux parties.

Dans la première partie, l'Administration des Mines rend compte de son activité dans le domaine de l'inspection du travail au cours de l'année 1987. Comme chaque année depuis 1960, elle répond ainsi à l'obligation de publication que lui impose l'article 20 de la Convention internationale n° 81 sur l'Inspection du Travail. Les matières traitées dans cette partie sont, dans l'ordre, celles que définit l'article 21 de la Convention.

La deuxième partie traite des activités des services de surveillance des canalisations souterraines de cette administration au cours de la même année.

SAMENVATTING

Dit verslag bestaat uit twee delen.

In het eerste deel brengt de Administratie van het Mijnwezen verslag uit over haar bedrijvigheid op het gebied van de arbeidsinspectie in de loop van het jaar 1987. Zoals ieder jaar sinds 1960, voldoet zij hierdoor aan artikel 20 van het Internationaal Verdrag nr. 81 over de Arbeidsinspectie. De onderwerpen die in dit gedeelte besproken worden zijn die welke in dezelfde volgorde in artikel 21 van het Verdrag bepaald zijn.

Het tweede deel handelt over de bedrijvigheid van de met het toezicht op de ondergrondse leidingen belaste diensten van dezelfde administratie in de loop van hetzelfde jaar.

TABLE DES MATIERES

Première partie. L'activité des services d'inspection de l'Administration des Mines en 1987.

1. Lois et règlements relevant de la compétence de l'inspection du travail dans les établissements surveillés par l'Administration des Mines.
 - 1.1. Lois et arrêtés
 - 1.2. Règlements
2. Personnel de l'Administration des Mines chargé de l'inspection du travail.
3. Statistique des établissements assujettis au contrôle de l'inspection et nombre de travailleurs occupés dans ces établissements.
 - 3.1. Nombre d'entreprises et d'établissements. Personnel.
 - 3.2. Visites, observations, sanctions.
 - 3.3. Statistique des accidents du travail
 - 3.4. Statistique des maladies professionnelles.

Deuxième partie. L'activité des services de surveillance des canalisations souterraines de l'Administration des Mines en 1987.

Première partie

L'ACTIVITE DES SERVICES D'INSPECTION DE L'ADMINISTRATION DES MINES EN 1987

(Rapport établi en application des articles 20 et 21 de la convention internationale n° 81 "Inspection du Travail" 1947).

Les attributions respectives des diverses administrations qui se partagent en Belgique les tâches de l'Inspection du Travail visées par la convention internationale n° 81 n'ont subi en 1987 aucune modification.

1. LOIS ET REGLEMENTS RELEVANT DE LA COMPETENCE DE L'INSPECTION DU TRAVAIL DANS LES ETABLISSEMENTS SURVEILLES PAR L'ADMINISTRATION DES MINES.

1.1. Lois et arrêtés

Le 21 janvier 1987 a été promulguée une loi concernant les risques d'accidents majeurs de certaines activités industrielles, loi modifiée par un arrêté royal du 1er octobre 1987.

De plus, en exécution de l'article 4, § 4 de cette loi, a été pris un arrêté royal relatif à la notification de certaines activités industrielles susceptibles de présenter des risques d'accidents majeurs.

INHOUD

Eerste deel. Bedrijvigheid van de inspectie-diensten van de Administratie van het Mijnwezen in 1987.

1. Wetten en reglementen die tot de bevoegdheid van de arbeidsinspectie behoren in de instellingen waarop de Administratie van het Mijnwezen toezicht houdt.
 - 1.1. Wetten en besluiten
 - 1.2. Reglementen
2. Personeel van de Administratie van het Mijnwezen belast met de arbeidsinspectie.
3. Statistiek van de inrichtingen onderworpen aan inspectie en aantal aldaar tewerkgestelde werknemers.
 - 3.1. Aantal bedrijven en inrichtingen. Personeel.
 - 3.2. Bezoeken, opmerkingen, straffen
 - 3.3. Statistiek van de arbeidsongevallen
 - 3.4. Statistiek van de beroepsziekten

Tweede deel. Bedrijvigheid van de met het toezicht op de ondergrondse leidingen belaste diensten van de Administratie van het Mijnwezen in 1987.

Eerste deel

BEDRIJVGHEID VAN DE INSPECTIEDIENSTEN VAN DE ADMINISTRATIE VAN HET MIJNWEZEN IN 1987

(Opgesteld bij toepassing van de artikelen 20 en 21 van het Internationaal verdrag nr. 81 "Arbeidsinspectie" 1947).

De onderscheiden ambtsbevoegdheden van de verschillende administraties die in België de taken van de Arbeidsinspectie bedoeld in het internationaal verdrag nr. 81 uitoefenen, zijn in 1987 niet veranderd.

1. WETTEN EN REGLEMENTEN DIE TOT DE BEVOEGDHEID VAN DE ARBEIDSINSPECTIE BEHOREN IN DE INSTELLINGEN WAAROP DE ADMINISTRATIE VAN HET MIJNWEZEN TOEZICHT HOUDT.

1.1. Wetten en besluiten

Op 21 januari 1987 werd een wet afgekondigd inzake de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten, welke gewijzigd werd bij een koninklijk besluit van 1 oktober 1987.

Bovendien werd in uitvoering van artikel 4, § 4 van die wet, een koninklijk besluit genomen betreffende de kennisgeving van bepaalde industriële activiteiten die aanleiding kunnen geven tot zware ongevallen.

En 1987 ont également été adoptés les textes réglementaires suivants :

- l'arrêté royal du 21 janvier 1987 modifiant l'arrêté royal du 12 septembre 1955 portant règlement sur l'emploi des explosifs dans les travaux souterrains des mines.
- l'arrêté royal du 23 février 1987 modifiant l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947 portant règlement général des mesures d'hygiène et de santé des travailleurs dans les mines, minières et carrières souterraines (lui-même modifié par l'A.R. du 8 juillet 1987)
- l'arrêté royal du 11 mars 1987 relatif à la sécurité et aux conditions de travail du personnel occupé dans les exploitations de terrils de mines.
- l'arrêté royal du 11 mars 1987 modifiant l'arrêté royal du 5 septembre 1969 portant règlement sur l'emploi de l'électricité dans les mines, les minières et les carrières souterraines.
- l'arrêté royal du 19 mai 1987 relatif à la mise en oeuvre de substances et préparations dangereuses dans les mines, les minières et les carrières souterraines.
- l'arrêté royal du 6 octobre 1987 modifiant et complétant le titre III, chapitre III, annexe I du Règlement général pour la protection du travail concernant les substances et préparations dangereuses.
- l'arrêté royal du 3 novembre 1987 rendant obligatoire la convention collective de travail du 27 mars 1987, conclue au sein de la Commission paritaire de l'industrie des briques, concernant l'octroi d'avantages sociaux complémentaires.

In 1987 werden de volgende reglementaire teksten eveneens aangepast :

- het koninklijk besluit van 21 januari 1987 tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 september 1955 tot regeling van het gebruik van springstoffen in de ondergrondse werken van mijnen.
- het koninklijk besluit van 23 februari 1987 tot wijziging van het koninklijk besluit van de Regent van 25 september 1947 houdende algemeen reglement betreffende de maatregelen op gebied van hygiëne en gezondheid der arbeiders in de mijnen, ondergrondse groeven en graverijen (zelf gewijzigd bij het K.B. van 8 juli 1987).
- het koninklijk besluit van 11 maart 1987 betreffende de veiligheid en de arbeidsvoorwaarden van het personeel tewerkgesteld in de ontginningen van steenbergren van mijnen.
- het koninklijk besluit van 11 maart 1987 tot wijziging van het koninklijk besluit van 5 september 1969 houdende reglement op het gebruik van elektriciteit in de mijnen, de graverijen, en de ondergrondse groeven.
- het koninklijk besluit van 19 mei 1987 betreffende het gebruik van gevaarlijke stoffen en preparaten in de mijnen, de graverijen en de ondergrondse groeven.
- het koninklijk besluit van 6 oktober 1987 tot wijziging en aanvulling van titel III, hoofdstuk III, bijlage I, van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming betreffende gevaarlijke stoffen en preparaten.
- het koninklijk besluit van 3 november 1987 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 27 maart 1987, gesloten in het Paritair Comité voor de steenbakkerij, betreffende de toekenning van aanvullende sociale voordelen.

- l'arrêté royal du 3 novembre 1987 rendant obligatoire la convention collective de travail du 27 mars 1987, conclue au sein de la Commission paritaire de l'industrie des briques, modifiant la convention collective de travail du 25 mars 1982, concernant l'octroi d'une pré pension anticipée à certains ouvriers et ouvrières en cas de licenciement.
- l'arrêté royal du 4 novembre 1987 rendant obligatoire la convention collective de travail du 27 mars 1987, conclue au sein de la Commission paritaire de l'industrie des briques, concernant la promotion de l'emploi et de la formation, dans le cadre de l'accord interprofessionnel du 7 novembre 1986.
- l'arrêté royal du 20 novembre 1987 rendant obligatoire la convention collective de travail du 27 mars 1987 conclue au sein de la Commission paritaire de l'industrie des briques, fixant les conditions de travail.
- l'arrêté royal du 10 décembre 1987 portant exécution de certaines dispositions de l'arrêté royal n° 530 du 31 mars 1987 modifiant la législation sur les accidents du travail.
- l'arrêté royal du 12 décembre 1987 rendant obligatoire la convention collective de travail du 30 avril 1987, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de gravier et de sable exploitées à ciel ouvert dans les provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale et de Limbourg, fixant la cotisation des employeurs au "Fonds social des carrières de gravier et de sable".
- het koninklijk besluit van 3 november 1987 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 27 maart 1987, gesloten in het Paritair Comité voor de steenbakkerij, tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst van 25 maart 1982, betreffende de toekenning van een vervroegd bruggpensioen aan sommige werklieden en werksters indien zij worden ontslagen.
- het koninklijk besluit van 4 november 1987 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 27 maart 1987, gesloten in het Paritair Comité voor de steenbakkerij, betreffende de bevordering van de tewerkstelling en vorming, in het kader van het interprofessioneel akkoord van 7 november 1986.
- het koninklijk besluit van 20 november 1987 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 27 maart 1987, gesloten in het Paritair Comité voor de steenbakkerij, tot vaststelling van de arbeidsvoorwaarden.
- het koninklijk besluit van 10 december 1987 tot uitvoering van sommige bepalingen van het koninklijk besluit nr. 530 van 31 maart 1987 tot wijziging van de arbeidsongevallenwetgeving.
- het koninklijk besluit van 12 december 1987 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 30 april 1987, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der grint- en zandgroeven welke in openlucht geëxploiteerd worden in de provincies Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Limburg, tot vaststelling van de werkgeversbijdrage aan het "Sociaal Fonds voor de grint- en zandgroeven".

1.2. Règlements.

1.2.1. Réglementation des conditions de travail. Conventions collectives de travail, Commissions paritaires.

En 1987, 3 conventions collectives de travail ont été conclues au sein des sous-commissions paritaires des carrières et des scieries de marbre. Elles portaient notamment sur un fonds de sécurité d'existence.

Le nombre restreint de conventions collectives de travail s'explique toujours par la modération des revenus appliquée au niveau interprofessionnel depuis 1981.

1.2.2. Circulaires.

Au cours de l'année 1987, le Directeur Général des Mines a établi les circulaires suivantes :

- la circulaire n° 214bis sur le perfectionnement des mesures de précaution contre les coups de poussière combustible dans les travaux souterrains des mines de houille.
- la circulaire n° 225 sur les risques d'incendie engendrés par les convoyeurs à bande.
- la circulaire n° 226 relative à la conception des installations électriques et à l'utilisation du matériel électrique destiné à fonctionner dans une atmosphère explosible de mine grisouteuse.

1.2. Reglementen.

1.2.1. Reglementering van de arbeidsvoorwaarden. Collectieve arbeidsovereenkomsten. Paritaire comités.

In 1987 werden in de paritaire subcomités voor het groefbedrijf en voor de marmerzagerijen 3 collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten. Ze hadden betrekking op een fonds voor bestaanszekerheid.

Het gering aantal collectieve arbeidsvoorwaarden kan nog steeds worden verklaard door de sinds 1981 interprofessioneel toegepaste inkomensmatiging.

1.2.2. Circulaires.

In de loop van het jaar 1987 heeft de Directeur-Generaal der Mijnen de volgende circulaires opgesteld :

- de circulaire nr. 214bis over de perfectie-ning van de voorzorgsmaatregelen tegen ontploffingen van brandbaar stof in de ondergrondse werken van de steenkolenmijnen.
- de circulaire nr. 225 over de door band-transporteurs veroorzaakte brandrisico's.
- de circulaire nr. 226 betreffende het ontwerp van elektrische installaties en de aanwending van elektrisch materieel bestemd voor gebruik op plaatsen van steenkolenmijnen waar ontploffingsgevaar kan heersen.

1.2.3. Délégués-ouvriers à l'inspection.

En 1987, un arrêté royal du 10 juin 1987 a déterminé le nombre, l'étendue et les limites des circonscriptions dans lesquelles les délégués-ouvriers à l'inspection des mines de houille exercent leurs fonctions.

1.2.4. Règlement général pour la protection du travail (R.G.P.T.).

Au cours de l'année 1987, il y a eu à nouveau quelques modifications au règlement général pour la protection du travail et plus particulièrement dans :

- les installations électriques.
- les substances et préparations dangereuses,
- les radiations ionisantes.

1.2.3. Afgevaardigden-werklieden bij het toezicht.

In 1987 heeft een koninklijk besluit van 10 juni 1987 het aantal, het gebied en de grenzen van de omschrijvingen bepaald waarin de afgevaardigden-werklieden bij het toezicht in de steenkolenmijnen hun ambt uitoefenen.

1.2.4. Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming (A.R.A.B.).

In de loop van het jaar 1987 werden opnieuw enkele wijzigingen aan het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming aangebracht, onder meer wat betreft :

- de elektrische installaties,
- de gevaarlijke stoffen en preparaten,
- de ioniserende stralingen.

2. PERSONNEL DE L'ADMINISTRATION DES MINES CHARGE DE L'INSPECTION DU TRAVAIL.

Le personnel technique chargé de l'inspection du travail compte un effectif de 63 personnes, composé d'ingénieurs civils des mines, d'ingénieurs civils d'autres disciplines, d'ingénieurs industriels, d'ingénieurs techniciens, de géomètres des mines, de délégués-ouvriers à l'inspection des mines de houille et de délégués-ouvriers à l'inspection des minières et des carrières. La répartition s'établit suivant le tableau I.

Indépendamment du personnel technique, l'Administration des Mines compte un personnel scientifique et un personnel de maîtrise affecté au Service Géologique de Belgique et, pour l'ensemble de ses services, d'un personnel administratif de 60 unités.

Enfin, l'Administration des Mines dispose d'un laboratoire à Colfontaine dépendant de l'Institut national des industries extractives (organisme d'intérêt public). Ce laboratoire, auquel deux ingénieurs du Corps des mines prêtent leur collaboration, a pour mission notamment d'entreprendre ou de patronner tous essais, recherches ou études susceptibles d'apporter une contribution directe ou indirecte à l'amélioration des conditions de sécurité et de salubrité du travail et de proposer à l'agrégation, après examen et essais, les appareils ou produits divers utilisés dans l'industrie.

2. PERSONEEL VAN DE ADMINISTRATIE VAN HET MIJNWEZEN BELAST MET DE ARBEIDSINSPECTIE.

De technische personeelsformatie die met de arbeidsinspectie is belast bestaat uit 63 personen samengesteld uit burgerlijke mijn-ingenieurs, burgerlijke ingenieurs van andere wetenschapstakken, industriële ingenieurs, technische ingenieurs, mijnmeters, afgevaardigden-werklieden bij het toezicht in de steenkolenmijnen en afgevaardigden-werklieden bij het toezicht in de graverijen en groeven. De verdeling ervan is in tabel I aangeduid.

Buiten het technisch personeel beschikt de Administratie van het Mijnwezen over wetenschappelijke en over meesterpersoneel bij de Belgische Geologische Dienst en, voor het geheel van haar diensten, over 60 administratieve personeelsleden.

De Administratie van het Mijnwezen beschikt tenslotte eveneens over een laboratorium te Colfontaine, dat van het Nationaal Instituut voor de Extractiebedrijven (instelling van openbaar nut) afhangt. Dit laboratorium, waarvan twee ingenieurs van het Mijnkorps hun medewerking verlenen, heeft o.m. als opdracht het op zich nemen of steunen van alle proeven, opzoekingen of studies die rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen bijdragen tot verbetering van de veiligheids- en salubriteitsvoorwaarden bij het werk en allerhande in de nijverheid gebruikte toestellen of produkten, na onderzoek en beproeving, ter aanneming voor te stellen.

TABLEAU I

GRADE	Emploi prévu au cadre organique In de pers- oneelsformatie voorkomende betrekking	Emploi occupé Beklede betrekking	G R A D
Directeur général des mines	1	} 1 {	Directeur-generaal der mijnen
Inspecteur général des mines	1		Inspecteur-generaal der mijnen
Directeur divisionnaire des mines et ingénieur en chef-directeur des mines	11	9	Divisielidirecteur der mijnen en hoofdingenieur-directeur der mijnen
Ingénieur principal divisionnaire des mines	8	6	Eerststaanwezend divisiemijnningenieur
Ingénieur principal des mines et ingé- nieur des mines	12	12	terstaanwezend mijnningenieur en mijn- ingenieur
Ingénieur civil d'autres discipline	1	1	Burgerlijk ingenieur van een andere richting
Ingénieur industriel principal, ingé- nieur industriel et ingénieur techni- cien principal	5	10	Eerststaanwezend industrieel ingenieur, industrieel ingenieur en eerste tech- nisch ingenieur
Géomètre-vérificateur, géomètre de 1ère classe et géomètre des mines	10	6	Mijnmeter-verificateur, mijnmeter 1e klasse en mijnmeter
Délégué-ouvrier à l'inspection des mines de houille	8	7	Afgevaardigde-werkman bij het toezicht in de steenkolenmijnen
Délégué-ouvrier à l'inspection des mi- nières et carrières	13	11	Afgevaardigde-werkman bij het toezicht in de graverijen en groeven
T O T A L Situation au 1.1.1988	70	63	T O T A L toestand op 1.1.1988

3. STATISTIQUE DES ETABLISSEMENTS ASSUJETTIS AU CONTROLE DE L'INSPECTION ET NOMBRE DE TRAVAIL- LEURS OCCUPES DANS CES ETABLISSEMENTS

(Situation au 31 décembre 1987 : tableau II)

3.1. Nombre d'entreprises et d'établissements. Personnel

Au cours de l'année 1981, on a entamé l'exploit-
ation d'une mine de houille à ciel ouvert, qui,
jusqu'en juillet 1987, date de sa fin d'exploit-
ation, occupait 20 ouvriers et 4 ingénieurs et
employés.

Dans les mines de houille souterraines, le nom-
bre d'ouvriers inscrits au fond a diminué de
5.347 unités (- 41,3%), tandis que le nombre
d'ouvriers inscrits à la surface a régressé de
1.481 unités, de sorte que la perte globale d'ef-
fectifs ouvriers a été de 6.828 unités.

Pour l'ensemble des minières et carrières, tant
souterraines qu'à ciel ouvert, et des terrils,
le nombre d'ouvriers a diminué de 502 unités,
tandis que le nombre d'employés diminuait de
38 unités.

Fin 1987, les cokeries occupaient 1.962 ouvriers
et employés, soit une augmentation de 10 unités
par rapport à fin 1986.

3. STATISTIEK VAN DE INRICHTINGEN ONDERWORPEN AAN INSPECTIE EN AANTAL ALDAAR TEWERKGESTELDE WERKNEMERS

(Toestand op 31 december 1987 : tabel II)

3.1. Aantal bedrijven en inrichtingen. Personeel

In 1981 werd er begonnen met de ontginning
van een openluchtsteenkolenmijn; tot juli 1987,
datum van het einde van de exploitatie, werkten
20 arbeiders en 4 ingenieurs en bedienden in deze
mijn.

In de ondergrondse mijnen is het aantal inge-
schreven werklieden met 5.347 verminderd (-41,3%)
in de ondergrond en met 1.481 op de bovengrond,
zodat er alles samen 6.828 werklieden minder wa-
ren.

Voor alle graverijen en groeven samen, zo onder-
grondse als in de open lucht en met inbegrip van
de steenbergren, is het aantal werklieden met
502 afgenomen. Het aantal kantoorbedienden is
met 38 gedaald.

Einde 1987 waren 1.962 arbeiders en bedienden
in de cokesfabrieken ingeschreven, dit is 10
meer dan einde 1986.

TABLEAU II

1987

TABEL II

INDUSTRIES	BEDRIJFSTAKKEN	Nombre		Personnel occupé (inscrits)				OBSERVATIONS	OPMERKINGEN
		d'entre- prises	de sièges d'expl. en act.	Ouvriers		Employés	Total		
				Fond	Surface				
		Aantal		Tewerkgesteld personeel (ingeschreven)					
		Onder- nemingen	Zetels in bedrijf	Werklieden		Bedienden	Totaal		
				Onder- grond	Boven- grond				
A. Extractives	A. Extractieve nijverheden				(1)				
1) Mines de houille	1) Steenkolenmijnen	2	6	7 602	1 945	448	9 995	* dont 1 à ciel ouvert fermée en juillet 1987	* waarvan 1 in de open lucht gesloten in juli 1987
2) Minières avec leurs dépendances :	2) Graverijen en aanhorig- heden :								
a) chaux et dolomie	a) kalk en dolomiet	24	28	-	1 274	308	1 582		
b) terres à briques et autres à ciel ouvert	b) baksteenaarde en andere in open lucht	55	59	-	2 385	182	2 567		
c) souterraines (terre plastique)	c) ondergrondse (plastische aarde)	-	-	-	-	-	-		
3) Carrières avec leurs dépendances :	3) Groeven en aanhorig- heden :								
a) souterraines	a) ondergrondse	3	3	17	19	2	38		
b) à ciel ouvert	b) in open lucht	408	497	-	5 183	1 085	6 268	Cimenteries incluses	Cementfabrieken inbegrepen
4) Terrils de mines de houille	4) Steenbergens van steen- kolenmijnen	28	37	-	186	24	210		
Total : 2) + 3) + 4)	Totaal : 2) + 3) + 4)	518	624	17	9 047	1 601	10 665		
B. De transformation primaire des produits des industries extractives	B. Bedrijven voor primaire bewerking v.d. produkten der extractieve bedrijven								
5) Cokeries et usines annexes	5) Cokesfabrieken en nevenbedrijven	7	7	-	1 759	203	1 962	non compris les employés des fabriques dépendant des mines de houille	de bedienden van de fabrieken van kolenmijnen niet inbe- grepen
6) Fabriques d'agglomérés	6) Agglomeratenfabrieken	2	2	-	11	-	11		
C. Métallurgiques	C. Metallurgie								
7) Hauts fourneaux	7) Hoogovens	5	7	-	1 952	272	2 224	non compris le personnel des	het personeel van de cokesfa- brieken van staalbedrijven niet inbegrepen
8) Aciéries	8) Staalfabrieken	13	13	-	3 846	493	4 339		
9) Laminiers	9) Walserijen	18	25	-	10 715	2 075	12 790		
10) Autres établissements de l'industrie sidérurgique	10) Andere inrichtingen v.d. ijzer- en staalnijverheid	11	15	-	8 046	4 443	12 489		
Total : 7) à 10)	Totaal : 7) tot 10)	47 (2)	60	-	24 559	7 283	31 842		
D. Des explosifs	D. Springstoffen								
11) Fabriques	11) Fabrieken	11 (3)	17	-	1 760	183	1 943	Source : Service des Explosifs	Bron : Dienst der Springstoffen
12) Magasins de vente distincts des fabriques	12) Verkoopsmagazijnen niet behorend tot fabrieken	12	14	-					
Total général	Algemeen totaal	599	730	7 619	39 081	9 718	56 418		

(1) Y compris le personnel des autres dépendances de surface.

(2) Parmi lesquelles 5 complexes sidérurgiques ayant à la fois hauts fourneaux, cokeries, aciéries, laminiers et établissements divers.

(3) Dont 4 manufactures de pyrotechnie.

(1) Het personeel van de overige bovengrondse aanhorigheden inbegrepen.

(2) Waaronder 5 staalcomplexen met hoogovens, cokesfabrieken, staalfabrieken, walserijen en diverse inrichtingen.

(3) Waaronder 4 vuurwerkfabrieken.

Le niveau d'activité de la sidérurgie a diminué en 1987 : la production de fonte et de lingots a augmenté de 1,56 %.

Selon les données recueillies par les directeurs divisionnaires des mines, le niveau de l'emploi en sidérurgie (ouvriers et employés) a diminué en 1987 par rapport à 1986 (- 9,25 %) (1).

En ce qui concerne le nombre des entreprises de la sidérurgie, il faut rappeler que les grands complexes rassemblent dans une même entreprise une ou plusieurs divisions de hauts fourneaux et d'aciéries, souvent plusieurs divisions de laminoirs et maintes autres divisions (cokeries, agglomération des minerais, divisions de constructions mécaniques, etc.). Chacun d'eux est repris pour une même unité à chacune des lignes 7 à 10 de la colonne "entreprises" du tableau II et dès lors ces nombres, en ce qui les concerne, ne se cumulent pas pour former le nombre total d'entreprises de la sidérurgie (total 7 à 10) ni le nombre total d'entreprises surveillées par l'Administration des Mines (total général).

Dans les fabriques et magasins d'explosifs, le niveau de l'emploi ouvrier a diminué de 407 unités.

3.2. Visites, observations, sanctions

3.2.1. Statistique des visites d'inspection (tableau III)

Le nombre des visites souterraines a augmenté de 22 unités en 1987.

Le nombre de visites d'installations de surface des charbonnages par les ingénieurs des mines, ingénieurs industriels et ingénieurs techniciens a augmenté de 2 unités.

Le nombre de visites d'inspection dans les minières, les carrières et leurs dépendances a diminué de 628 unités. Dans la sidérurgie et les cokeries, il a diminué de 42 unités.

Dans les fabriques et magasins d'explosifs, les visites d'inspection ont été de 429.

3.2.2. Statistique des infractions commises et des sanctions imposées (tableau IV)

Le nombre d'observations faites par les ingénieurs et les délégués-ouvriers a diminué en 1987 (- 56).

Aucune contravention n'a été relevée par procès-verbal en 1987.

(1) La répartition du personnel tant ouvrier qu'employé entre les diverses branches d'activité (hauts fourneaux, aciéries, laminoirs, autres établissements) n'est donnée qu'à titre indicatif car il semble que, d'une année à l'autre, les déclarants des complexes sidérurgiques aient effectué cette répartition d'une manière différente.

De bedrijvigheid in de staalindustrie is in 1987 afgenomen : de produktie van giet-ijzer en staalblokken is met 1,56 % gestegen.

Volgens de door de divisiedirecteurs verzamelde gegevens is de tewerkstelling (arbeiders en bedienden) in de staalindustrie in 1987 gedaald (-9,25 %) (1).

Wat het aantal ondernemingen van de staalindustrie betreft, dient erop gewezen te worden dat de grote complexen in één en dezelfde onderneming één of verscheidene hoogovenafdelingen en staalfabrieken, dikwijls verscheidene walsen en vele andere afdelingen (cokesfabrieken, agglomeratie van erts, constructiebedrijven, enz.) omvatten. Ieder van deze bedrijven wordt op de regels 7 tot 10 telkens opnieuw voor een eenheid aangerekend in de kolom "ondernemingen" van tabel II, zodat deze getallen voor die ondernemingen niet mogen samengesteld worden om het totaal aantal ondernemingen van de staalindustrie (totaal 7 tot 10), noch het totaal aantal onder het toezicht van de Administratie van het Mijnwezen geplaatste ondernemingen (algemeen totaal) te bekomen.

In de springstoffabrieken en magazijnen is het aantal werklieden met 407 afgenomen.

3.2. Bezoeken, opmerkingen, straffen

3.2.1. Statistiek van de inspectiebezoeken (tabel III)

Het aantal ondergrondse inspecties is in 1987 met 22 gestegen.

Het aantal schouwingen van bovengrondse installaties van kolenmijnen door de mijn-ingenieurs, industriële ingenieurs en technische ingenieurs is met 2 gestegen.

In de graverijen, de groeven en in de aanhorigheden van deze bedrijven is het aantal inspectiebezoeken met 628 gedaald ; in de staalindustrie en in de cokesfabrieken zijn er 42 minder.

Aan de springstoffabrieken en -magazijnen zijn in totaal 429 inspectiebezoeken gebracht.

3.2.2. Statistiek van begane overtredingen en van opgelegde straffen (tabel IV)

Het aantal door de mijn-ingenieurs en door de afgevaardigden-werklieden gemaakte opmerkingen is in 1987 met 56 gedaald.

In 1987 zijn geen overtredingen bij proces-verbaal vastgesteld.

(1) De verdeling van het werklieden- en bediendenpersoneel over de verschillende afdelingen (hoogovens, staalfabrieken, walsen en andere inrichtingen) wordt slechts als een aanwijzing gegeven, want de siderurgie-complexen schijnen die verdeling van jaar tot jaar op een andere manier gedaan te hebben in hun aangiften.

TABLEAU III

TABEL III

1987

1987

INDUSTRIES	Nombre de visites d'inspection Aantal inspectiebezoeken			BEDRIJFSTAKKEN
	Fond Ondergrond	Surface Bovengrond	Total Totaal	
A. Extractives				A. Extractieve nijverheden
1. Mines et leurs dépendances :				1. Mijnen en aanhorigheden :
a) ingénieurs	88	36	124	a) ingenieurs
b) ingénieurs industriels et techniciens	1	2	3	b) industriële en technische ingenieurs
c) délégués-ouvriers	1 035	292	1 327	c) afgevaardigden-werklieden
2. Minières et leurs dépendances	-	1 186	1 186	2. Graverijen en aanhorigheden
3. Carrières et leurs dépendances	39	3 280	3 319	3. Groeven en aanhorigheden
4. Terrils de mines de houille et autres dépôts	-	270	270	4. Steenbergens van steenkolenmijnen en stortplaatsen
B.C. Cokeries et fabriques d'agglomérés, divisions d'usines sidérurgiques	-	200	200	B.C. Cokes- en agglomeratenfabrieken, afdelingen van ijzer- en staalfabrieken
D. Explosifs				D. Springstoffen
11. Fabriques	-	26	26	11. Fabrieken
12. Magasins	-	403	403	12. Magazijnen
E. Excavations souterraines	53	9	62	E. Ondergrondse uitgravingen
F. Canalisations souterraines	-	133	133	F. Ondergrondse leidingen
G. Lois sociales	-	18	18	G. Sociale wetten
H. Pollution	-	3	3	H. Bezoedeling
I. Radiations ionisantes	-	28	28	I. Ioniserende stralingen
J. Stockage gaz et divers	1	4	5	J. Gasopslag en andere
TOTAL	1 217	5 890	7 107	TOTAAL

TABLEAU IV

TABEL IV

1987

1987

INDUSTRIES	Observations faites par			Infractions relevées	BEDRIJFSTAKKEN
	les délégués ouvriers (inscr. au registre)	les ingénieurs			
		inscr. au registre	autres obs. écrites		
gemaakte aanmerkingen			Opgetekende overtredingen		
(Inschrijv- ingen in het register)	Inschrijv. in het register	Andere schriftelijke aanmerkingen			
A. 1. Mines et leurs dépendances	349	3	4	-	A. 1. Mijnen en aanhorigheden
2. Minières, carrières et leurs dépendances :					2. Graverijen, groeven en aanhorigheden :
a) souterraines	-	8	1	-	a) ondergrondse
b) à ciel ouvert	359	62	57	-	b) in de open lucht
3. Terrils de mines de houille	-	1	26	-	3. Steenbergens van steenkolen- mijnen
B.C. Cokeries, fabriques d'agglomérés, sidérurgie	-	40	33	-	B.C. Cokes- en agglomeratenfabrie- ken, ijzer- en staalbedrijven
D. Explosifs - fabriques et magasins B	10	77	19	-	D. Springstoffen - fabrieken en magazijnen B
E. Excavations souterraines	-	4	-	-	E. Ondergrondse uitgravingen
Total	718	195	140	-	Totaal

3.3. Statistique des accidents du travail (Tableaux V à IX)

3.3.1. Mines de houille

La statistique des accidents de travail survenus dans les mines de houille en 1987, établie par l'Administration des Mines, répartit les accidents du fond suivant leur cause matérielle en 12 grandes rubriques.

Dans les travaux souterrains, on observe en 1987 une diminution à la fois du nombre de postes prestés (-24 %) et du nombre total des victimes (-20 %).

Il y a eu 1 accident mortel au fond. La répartition des accidents entre les différentes rubriques n'a pas subi de variation notable en 1987. La proportion de victimes d'accidents par éboulements et chutes de pierres et de blocs de houille s'établit à 34,2 % du nombre total de victime d'accidents du fond (32,4 % en 1986), celle des victimes d'accidents dus aux manipulations et chutes d'objets est de 17 % comme l'année précédente. Le pourcentage d'accidents dus aux chutes et mouvements des victimes est de 18,4 %.

Rapportés au nombre total des postes prestés dans l'année (1 662 829 au fond et 531 449 à la surface), ces nombres d'accidents donnent une proportion de 0,6 tué par million de postes prestés au fond et 0 à la surface.

Le taux de fréquence de tous les accidents (nombre d'accidents par million d'heures d'exposition au risque) a été de 403 au fond, il était de 378 en 1986, et 82 à la surface contre 55 en 1986.

3.3.2. Minières à ciel ouvert, carrières à ciel ouvert et terrils

Seule la statistique des accidents mortels des minières, carrières à ciel ouvert et terrils a été dressée dans le présent numéro. Une statistique plus détaillée de ces accidents paraîtra dans le numéro suivant des Annales des Mines. La répartition en est faite suivant les mêmes grandes rubriques que pour les accidents des mines, comme indiqué au tableau VI.

Il y a eu 2 accidents mortels.

3.3. Statistieken van de arbeidsongevallen (Tabellen V tot IX)

3.3.1. Steenkolenmijnen

In de statistiek van de in 1987 in de kolenmijnen gebeurde arbeidsongevallen, opgemaakt door de Administratie van het Mijnwezen, worden de ongevallen naar hun materiële oorzaken in 12 hoofdrubrieken ingedeeld voor de ongevallen in de ondergrond.

In de ondergrondse werken was er in 1987 een daling van zowel het aantal verrichte diensten (-24 %) als van het totaal aantal slachtoffers van ongevallen (-20 %).

In de ondergrond is 1 dodelijk ongeval gebeurd. De verdeling van de ongevallen onder de verschillende rubrieken heeft in 1987 geen opmerkelijke wijzigingen ondergaan. Het percentage slachtoffers van ongevallen door instortingen en vallende stenen of brokken steenkool veroorzaakt, bedraagt 34,2 % (32,4 % in 1986) van de totaal aantal slachtoffers van ongevallen in de ondergrond; dat van de slachtoffers van ongevallen door het vallen van voorwerpen veroorzaakt, bedraagt 17 %, evenals het vorige jaar. Het percentage ongevallen veroorzaakt door het vallen of door bewegingen van de slachtoffers is 18,4 %.

Op het totaal aantal in de loop van het jaar verrichte diensten (1 662 829 in de ondergrond en 531 449 op de bovengrond) berekend, geven deze cijfers een verhouding van 0,6 doden per miljoen verrichte diensten in de ondergrond en 0 op de bovengrond.

De veelvuldigheidsvoet van al de ongevallen (aantal ongevallen per miljoen uren blootstelling aan het gevaar) bedroeg 403 in de ondergrond, tegenover 378 in 1986 en 82 op de bovengrond, tegenover 55 in 1986.

3.3.2. Graverijen in de open lucht, groeven in de open lucht en steenbergen van kolenmijnen

Alleen de statistiek van de dodelijke ongevallen in open graverijen en groeven en steenbergen van kolenmijnen werd opgemaakt in dit nummer. Het volgende nummer van de Annales der Mijnen zal een meer uitgewerkte statistiek van deze ongevallen bevatten. De hoofdrubrieken zijn dezelfde als voor de ongevallen in de mijnen, zoals uit tabel VI blijkt.

Er waren 2 dodelijke ongevallen.

TABLEAU V

Statistique des accidents chômants survenus
dans les mines de houille en 1987

TABEL V

Statistiek van de ongevallen met arbeids-
verzuim in de kolenmijnen in 1987.

CAUSES (1)	Nombre de victimes Aantal slachtoffers	OORZAKEN (1)
A. Au fond		A. In de ondergrond
1. Éboulements, chutes de pierres et de blocs de houille	1 833	1. Instoringen, vallen van stenen en brokken kool
2. Transports (à l'exclusion des accidents dus à l'électricité)	352	2. Vervoer (met uitsluiting van ongevallen veroorzaakt door elektriciteit)
3. Chute et mouvements de la victime	988	3. Vallen en verplaatsen van het slachtoffer
4. Machines, outils et soutènements	1 066	4. Machines, gereedschap en ondersteuning
5. Manipulations, chutes d'objets	913	5. Manipulaties, vallen van voorwerpen
6. Explosifs	1	6. Springstoffen
7. Inflammations et explosions de grisou ou de poussières de charbon	-	7. Ontvlaming en ontploffing van mijngas en kolenstof
8. Dégagements instantanés, anoxies, asphyxies et intoxications par gaz naturels	3	8. Mijngasdoorbraken; zuurstoftekort, verstikking en vergiftiging door aardgas
9. Feux de mine et incendies	7	9. Mijnvuur en branden
10. Coups d'eau	-	10. Waterdoorbraken
11. Courant électrique	2	11. Elektrische stroom
12. Divers (air comprimé, accidents survenus à la surface aux ouvriers du fond, autres causes)	195	12. Allerlei oorzaken (perslucht, op de bovengrond aan ondergrondse arbeiders overkomen ongevallen, andere oorzaken)
Total fond	5 360	Totaal ondergrond
Total surface	347	Totaal bovengrond
Total général : Fond + surface	5 707	Algemeen totaal : Ondergrond en bovengrond
B. Accidents sur le chemin du travail (accidents de trajet)	56	B. Ongevallen op de weg naar of van het werk

TABLEAU VI

Accidents mortels dans les minières, les
carrières à ciel ouvert et les terrils

TABEL VI

Dodelijke ongevallen in de graverijen, de
groeven in de open lucht en de steenberg
van kolenmijnen

1987

1987

Catégories d'accidents	Nombre de tués Aantal doden	Categorieën van ongevallen
1. Éboulements, chutes de pierres ou de blocs	-	1. Instoringen, vallen van stenen en brokken
2. Transport	1	2. Vervoer
3. Emploi d'outils, machines et mécanismes	-	3. Gebruik van werktuigen, machines, enz.
4. Manipulations et chutes d'objets	-	4. Manipulaties, vallen van voorwerpen
5. Chute de la victime	1	5. Vallen van het slachtoffer
6. Asphyxies et intoxications	-	6. Verstikking en vergiftiging
7. Explosions, incendies, feux	-	7. Ontploffingen, brand, vuur
8. Emploi des explosifs	-	8. Gebruik van springstoffen
9. Electrocution	-	9. Elektrocucie
10. Divers	-	10. Allerlei
Total	2	Totaal

3.3.3. Usines (Sidérurgie, cokeries et fabriques d'agglomérés, etc.) - Tableau VII

Dans l'ensemble de ces établissements on a relevé, en 1987, 5 accidents mortels qui ont frappé 4 ouvriers des établissements sidérurgiques affiliés au Groupement de la Sidérurgie. Rappelons que certaines aciéries de moulage, surveillées par les ingénieurs des mines, ne font pas partie du groupement précité (1).

TABLEAU VII

Accidents mortels dans les usines (Sidérurgie, cokeries et fabriques d'agglomérés, etc.)

1987

Catégories d'accidents	Nombre de tués Aantal doden	Categorieën van ongevallen
1. Opérations de la fabrication	-	1. Verrichtingen van de fabricatie
2. Transport	2	2. Vervoer
3. Emploi d'outils, machines et mécanismes	-	3. Gebruik van werktuigen, machines, enz.
4. Manipulations, chutes d'objets, éboulements	1	4. Manipulaties en vallen van voorwerpen
5. Chute de la victime	-	5. Vallen van het slachtoffer
6. Asphyxies et intoxications	-	6. Verstikking en vergiftiging
7. Explosions, incendies, feux	1	7. Ontploffingen, brand, vuur
8. Emploi des explosifs	-	8. Gebruik van springstoffen
9. Electrocutation	1	9. Elektrocutie
10. Divers	-	10. Allerlei
Total	5 (1)	Totaal

(1) Dont 1 ne faisant pas partie du personnel de l'entreprise

(1) Waarvan 1 dode die niet tot het personeel van de onderneming behoorde

Le Comité de la sidérurgie belge, en accord avec la Commission des Communautés Européennes (CEE), a poursuivi l'étude d'une statistique communautaire des accidents pour l'ensemble des entreprises qui lui sont affiliées.

Les renseignements disponibles sont donnés au tableau VIII.

Le nombre d'heures d'exposition au risque relatif aux accidents recensés par le "Comité de la sidérurgie belge" s'est élevé en 1987 à 36 878 480 pour les ouvriers et 10 695 424 pour les employés; en 1986, ces chiffres étaient respectivement de 40 860 329 et 11 321 246.

Le taux de fréquence, c'est-à-dire le nombre d'accidents chômeurs par million d'heures d'exposition au risque, est de 71 en 1987 contre 86 en 1986.

(1) Le "Groupement de la Sidérurgie" rassemble les complexes sidérurgiques et les aciéries intégrées possédant leurs propres laminoirs. Au "Comité de la sidérurgie belge" sont affiliés, en outre, les laminoirs indépendants (relaineurs).

3.3.3. Fabrieken (Ijzer- en staalfabrieken, cokes- en agglomeratenfabrieken, enz.) - Tabel VII

In al deze inrichtingen samen hebben zich 5 dodelijke ongevallen voorgedaan in 1987. Onder de slachtoffers waren er 4 werklieden van de siderurgiebedrijven die bij het Staalindustrie Verbond aangesloten zijn. Men weet dat sommige staalgieterijen, die onder het toezicht van de mijnengineeringen vallen, niet tot genoemde groepering behoren (1).

TABEL VII

Dodelijke ongevallen in de fabrieken (Ijzer- en staalfabrieken, cokes- en agglomeratenfabrieken, enz.)

1987

In overleg met de Commissie van de Europese Gemeenschappen (CEG) heeft het Comité van de Belgische Siderurgie de studie voortgezet van een Europese statistiek van de ongevallen in haar aangesloten bedrijven.

De beschikbare gegevens zijn in tabel VIII aangeduid.

Voor de ongevallen door het Comité van de Belgische Siderurgie opgetekend, bedroeg de duur van de blootstelling aan het risico, in 1987 36 878 480 uren voor de werklieden en 10 695 424 uren voor de kantoorbedienenden; in 1986 was dat 40 860 329 en 11 321 246.

De veelvuldigheidsvoet, d.i. het aantal ongevallen met arbeidsverzuim, per miljoen uren blootstelling aan het risico, is in 1987 71 tegen 86 in 1986.

(1) Tot het "Staalindustrie Verbond" behoren de siderurgiecomplexen en de geïntegreerde staalfabrieken die hun eigen walsen hebben. Bij het "Comité van de Belgische Siderurgie" zijn bovendien ook nog de zelfstandige walsen (herwalsen) aangesloten.

TABLEAU VIII Taux de fréquence et de gravité des accidents survenus dans l'industrie sidérurgique belge en 1987 et le nombre moyen de journées chômées par accident

TABEL VIII Veelvuldigheidsvoet en ernstvoet van de in 1987 in de Belgische staalnijverheid gebeurde ongevallen en gemiddeld aantal verletdagen per ongeval

		Usines sidérurgiques ijzer- en staalfabrieken	
		Salariés Werklieden	Employés Bedienden
Nombre moyen d'inscrits en 1987	Gemiddeld aantal ingeschreven in 1987	23 544	6 320
Nombre total d'heures prestées N	Totaal aantal gewerkte arbeidsuren N	36 878 480	10 695 424
Nombre d'accidents mortels	Aantal dodelijke ongevallen	4	-
Nombre d'accidents chômants (y compris les cas de mort et d'incapacité permanente) : A	Aantal ongevallen met arbeidsverzuim (dodelijke ongevallen en ongevallen met blijvende ongeschiktheid inbegrepen) : A	2 628	51
Taux de fréquence $I_f = \frac{A \times 10^6}{N}$	Veelvuldigheidsvoet	71	4,8
Rappel de 1986 : I_f	Idem voor 1986 : I_f	86	7,2
Nombre de jours d'incapacité temporaire totale (à l'exclusion des cas de mort et des incapacités permanentes) : J	Aantal dagen met volledige tijdelijke ongeschiktheid (met uitsluiting van dodelijke ongevallen en ongevallen met blijvende ongeschiktheid) : J	48 747	1 054
Nombre de jours conventionnels de chômage pour les cas de mort et d'incapacité permanente $J' = \left(\frac{M + P}{100} \right) \times 7\,500$	Overeengekomen aantal verloren dagen wegens dodelijke ongevallen en ongevallen met blijvende ongeschiktheid	119 107	75
TOTAL	TOTAAL	167 854	1 129
Taux de gravité : I_g	Ernstvoet : I_g		
- sans J'	- J' niet inbegrepen	1,3	0,1
rappel de 1986	idem voor 1986	1,6	0,1
- avec J'	- J' inbegrepen	4,6	0,1
rappel de 1986	idem voor 1986	5,1	0,6
Nombre moyen de journées chômées par accident	Gemiddeld aantal verletdagen per ongeval		
- sans J'	- J' niet inbegrepen	18,5	20,7
rappel de 1986	idem voor 1986	18,5	20,3
- avec J'	- J' inbegrepen	63,9	22,1
rappel de 1986	idem voor 1986	59,7	89,9

TABLEAU VIIIbis

Accidents survenus dans les établissements
de l'industrie sidérurgique au personnel
de ces établissements

1987

CAUSES	Nombre de victimes	Nombre de victimes ayant subi une incapacité		tués	OORZAKEN
		temporaire totale	permanente		
	Aantal slachtoffers	Aantal slachtoffers met		Doden	
		volledige tijdelijke onge- schiktheid	blijvende onge- schiktheid		
- Machines	190	148	40	2	- Machines
- Machines motrices et génératrices et pompes	11	9	2	-	- Aandrijfmachines, generatoren en pompen
- Ascenseurs et monte-charge	1	1	-	-	- Personen- en goederenliften
- Appareils de levage	160	142	18	-	- Heftoestellen
- Transporteurs-courroie, chaînes à godets, etc ...	8	5	3	-	- Transporteurs-banden, emmer- ladders, enz.
- Chaudières et autres récipients soumis à pression	20	18	2	-	- Stoomketels en andere vaten onder druk
- Véhicules	113	100	12	1	- Voertuigen
- Animaux	1	1	-	-	- Dieren
- Appareils de transmission d'énergie mécanique	16	15	1	-	- Transmissies van mechanische energie
- Appareillage électrique	28	23	5	-	- Elektrische apparatuur
- Outils à main	279	263	16	-	- Handgereedschap
- Substances chimiques	71	71	-	-	- Chemische stoffen
- Substances brûlantes ou très inflammables	103	101	1	1	- Brandende of licht ontvlambare stoffen
- Poussières	321	321	-	-	- Stof
- Radiations et substances radio- actives	33	32	1	-	- Stralingen en radioactieve stoffen
- Surfaces de travail qui ne sont pas classées sous d'autres rubriques	729	647	82	-	- Niet onder een andere rubriek ingedeelde werkvlakken
- Agents matériels divers	926	861	63	2(a)	- Verscheidene materiële agentia
- Agents non classés faute de données suffisantes	122	117	5	-	- Wegens onvoldoende gegevens niet ingedeelde agentia
Total	3 132	2 875	251	6(a)	Totaal

(a) Accident survenu à Doel.
Ongeval gebeurd te Doel.

TABEL VIIIbis
Ongevallen in ijzer- en staal-
bedrijven overkomen aan het per-
soneel van deze inrichtingen

1987

TABLEAU IX
Accidents survenus dans les minières
souterraines et les carrières souterraines

1987

TABEL IX
Ongevallen overkomen in de ondergrondse
graverijen en de ondergrondse groeven

1987

A. FOND	Nombre de victimes ayant subi une incapacité					Tués	A. ONDERGROND
	temporaire totale			permanente			
	1 à 3 jours	plus de 3 jours	nombre total de victimes	< 26 %	≥ 26 %		
CAUSES TECHNIQUES	Aantal slachtoffers					Doden	TECHNISCHE OORZAKEN
	met volledige tijdelijke ongeschiktheid			met blijvende ongeschiktheid			
	1 tot 3 dagen	meer dan 3 dagen	totaal aantal slachtoffers	< 26 %	≥ 26 %		
I. Eboulements et chutes de pierres	-	-	-	-	-	-	I. Instortingen en vallen van stenen
II. Moyens de transport	-	-	-	-	-	-	II. Vervoermiddelen
III. Chute et mouvement de la victime	-	2	2	1	-	-	III. Vallen en bewegen van het slachtoffer
IV. Maniement ou emploi de machines, outils, mécanismes et soutènements	-	1	1	-	-	-	IV. Hanteren of gebruiken van machines, gereedschap, tuigen en ondersteuning
V. Chutes d'objets et manipulations diverses	-	1	1	1	-	-	V. Vallen van voorwerpen en allerlei manipulaties
VI. Explosifs	-	-	-	-	-	-	VI. Springstoffen
VII. Inflammations et explosions	-	-	-	-	-	-	VII. Ontbrandingen en ontploffingen
VIII. Anoxies, asphyxies et intoxications par gaz naturel et autres	-	-	-	-	-	-	VIII. Zuurstoftekort, verstikkingen door natuurlijke en andere gassen
IX. Feux et incendies	-	-	-	-	-	-	IX. Vuur en brand
X. Coups d'eau	-	-	-	-	-	-	X. Waterdoorbraken
XI. Electricité	-	-	-	-	-	-	XI. Elektriciteit
XII. Autres causes	-	-	-	-	-	-	XII. Andere oorzaken
Total pour le fond	-	4	4	2	-	-	Totaal ondergrond
B. SURFACE							B. BOVENGROND
Total pour la surface	2	1	3	-	-	-	Totaal bovengrond
Total fond + surface	2	5	7	2	-	-	Totaal ondergrond en bovengrond
C. ACCIDENTS SUR LE CHEMIN DU TRAVAIL	-	-	-	-	-	-	C. ONGEVALLen OP DE WEG NAAR EN VAN HET WERK

Le taux de gravité (1) a été de 4,6 en 1987 contre 5,1 en 1986.

L'exploitation des rapports annuels des chefs de service de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail des entreprises sidérurgiques pour dresser une statistique plus détaillée des accidents suivant leurs causes matérielles a conduit au tableau VIIIbis ci-avant qui couvre la totalité des entreprises sidérurgiques du Royaume, affiliées ou non au "Groupement de la Sidérurgie".

Le nombre total des victimes a diminué de 977 unités, celui des victimes atteintes d'incapacité permanente a diminué de 39 unités.

3.3.4. Minières souterraines et carrières souterraines

Le recensement et la classification des accidents survenus dans les minières souterraines et les carrières souterraines est fait par l'Administration des Mines sur les mêmes bases que pour les mines de houille.

Les données du tableau IX relatives à l'année 1987 concernent les carrières souterraines (ardoisières, terres plastiques, marbre, tuffeau, etc.). Ces établissements n'ont occupé ensemble, en 1987, que 36 ouvriers, dont 17 au fond et 19 à la surface.

Il n'y a pas eu d'accident mortel en 1987. Le nombre total d'accidents chômants a été de 9.

3.3.5. Fabriques d'explosifs

Il y a eu en 1987 dans les fabriques d'explosifs 116 accidents chômants, contre 193 en 1986.

(1) Nombre de journées chômées des suites d'accidents par 1 000 heures d'exposition au risque, y compris les journées chômées conventionnellement attribuées aux accidents mortels (7 500) ou aux accidents entraînant une incapacité permanente de travail (7 500 pour 100 % d'invalidité).

De ernstvoet (1) is in 1987 tot 4,6 gedaald tegenover 5,1 in 1986.

Een meer gedetailleerde statistiek van de ongevallen, naar de materiële oorzaken ingedeeld, is in tabel VIIIbis opgenomen. Zij is opgesteld aan de hand van de jaarverslagen van de hoofden van de diensten voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing der werkplaatsen van de siderurgiebedrijven. Die tabel heeft betrekking op al de siderurgiebedrijven van het Rijk, ongeacht of ze bij het Staalindustrie Verbond aangesloten zijn of niet.

Het totaal aantal slachtoffers is met 977 afgenomen; het aantal slachtoffers met een blijvende ongeschiktheid is met 39 afgenomen.

3.3.4. Ondergrondse graverijen en ondergrondse groeven

De telling en de indeling van de ongevallen in de ondergrondse graverijen en de ondergrondse groeven worden door de Administratie van het Mijnwezen op dezelfde grondslagen verricht als die van de ongevallen in de steenkolenmijnen.

De gegevens van tabel IX over het jaar 1987 hebben betrekking op de ondergrondse groeven (leisteën, plastische aarde, marmer, tufsteen, enz.). Al deze inrichtingen samen hebben in 1987 maar 36 arbeiders meer tewerkgesteld, nl. 17 in de ondergrond en 19 op de bovengrond.

In 1987 is geen enkel dodelijk ongeval gebeurd. Het totaal aantal ongevallen met arbeidsverzuim bedroeg 9.

3.3.5. Springstoffabrieken

In 1987 zijn in de springstoffabrieken 116 ongevallen met arbeidsverzuim gebeurd, tegenover 193 in 1986.

(1) Aantal dagen met arbeidsverzuim ingevolge ongevallen per 1 000 uren blootstelling aan het risico, met inbegrip van het conventioneel aantal verloren dagen wegens dodelijke ongevallen (7 500) of wegens ongevallen die een blijvende arbeidsongeschiktheid veroorzaakt hebben (7 500 voor 100 % invaliditeit).

3.4. Statistique des maladies professionnelles

Le Fonds des Maladies professionnelles nous a communiqué ses données statistiques afférentes aux maladies professionnelles.

Le tableau ci-après donne, dans la deuxième colonne, le nombre de requêtes introduites annuellement par les mineurs de charbon présumés atteints de pneumoconiose.

La troisième colonne donne le nombre de requêtes de travailleurs des mines acceptées par le Fonds pour la réparation de la silicose du mineur.

En 1987, le nombre de requêtes introduites a diminué de 140 unités par rapport à 1986 et le nombre de requêtes acceptées est de 39 % inférieur au chiffre de l'année 1986.

3.4. Statistiek van de beroepsziekten

Het Fonds voor Beroepsziekten heeft ons zijn statistische gegevens over de beroepsziekten medegedeeld.

In de tweede kolom van de hierna staande tabel is het aantal aanvragen aangeduid die ieder jaar ingediend zijn door mijnwerkers van kolenmijnen die vermoedelijk door stoflong aangetast waren.

In de derde kolom staat het aantal door het Fonds ingewilligde aanvragen van mijnwerkers (schadeloosstelling voor mijnwerkerssilicosis).

In 1987 werden 140 aanvragen minder ingediend als in 1986. Het aantal ingewilligde aanvragen lag 39 % onder het cijfer van 1986.

Années	Nombre de requêtes introduites	Nombre de requêtes acceptées (silicose du mineur)
Jaar	Aantal ingediende aanvragen	Ingewilligde aanvragen (mijnwerkerssilicosis)
1970	17 069	6 949
1971	8 888	10 797
1975	5 045	1 637
1980	4 241	1.889
1981	3 561	714
1982	3 039	932
1983	2 553	780
1984	2 200	1 013
1985	1 868	384
1986	1 709	396
1987	1 569	239

On n'a plus signalé en 1987 de cas de nystagmus mais 1 cas d'ankylostomase, autres maladies professionnelles des ouvriers mineurs.

In 1987 zijn geen gevallen meer bekend van nystagmus maar 1 geval van ankylostomiasis, twee andere beroepsziekten van mijnwerkers.

Deuxième partie

L'ACTIVITE DES SERVICES DE SURVEILLANCE DES CANALISATIONS SOUTERRAINES DE L'ADMINISTRATION DES MINES EN 1987

Le service de surveillance des canalisations souterraines a pour mission, en collaboration avec les services intéressés de l'Administration de l'Energie, de veiller à l'application des lois et arrêtés relatifs au transport des produits gazeux et autres par canalisations et à la distribution publique de gaz.

En cette matière, il a notamment, dans le but de garantir la sécurité publique :

- une mission de surveillance des installations, laquelle donne lieu à de nombreuses visites de travaux ;
- une compétence d'avis sur les demandes de concession ou de permission de transport de produits gazeux et autres par canalisations.

Tweede deel

BEDRIJFVIGHEID VAN DE MET HET TOEZICHT OP DE ONDERGRONDSE LEIDINGEN BELASTE DIENSTEN VAN DE ADMINISTRATIE VAN HET MIJNWEZEN IN 1987

De dienst voor toezicht op de ondergrondse leidingen dient samen met de betrokken diensten van de Administratie voor Energie te waken over de toepassing van de wetten en besluiten betreffende het vervoer van gasachtige en andere produkten door middel van leidingen en betreffende de openbare gasdistributie.

Om de openbare veiligheid te waarborgen, dient hij op dat gebied onder meer :

- toezicht te houden op de installaties, wat aanleiding geeft tot een groot aantal schouwingen van werken ;
- advies te geven over vergunnings- en toelatingsaanvragen voor het vervoer van gasachtige en andere produkten door middel van leidingen.

Ces avis doivent non seulement porter sur les difficultés qui pourraient être rencontrées par le tracé projeté pour les canalisations (dégâts miniers, exploitation du sol), mais sont assortis sur le plan technique de conditions spéciales à insérer dans les arrêtés d'autorisation.

Les agents concernés du service sont en outre chargés, à l'intention du procureur du Roi, de dresser procès-verbal des accidents graves qui peuvent se produire lors du transport ou de la distribution des produits gazeux et autres par canalisations.

Les visites de travaux ainsi que les enquêtes menées (le tableau ci-après indique le nombre de ces dernières pour l'année 1987) sont effectuées par les ingénieurs affectés dans les arrondissements miniers, sous la responsabilité de l'ingénieur en chef-directeur des mines, chef d'arrondissement, lequel est le fonctionnaire responsable dans les divisions minières pour la surveillance des canalisations souterraines.

Le rôle de l'ingénieur en chef-directeur des mines, chef du service de surveillance des canalisations souterraines, est de coordonner les activités des services extérieurs et en relation avec la Direction générale des mines et l'Administration de l'Energie, d'orienter la politique à suivre en matière de surveillance des canalisations souterraines.

Par ailleurs, en ce qui concerne le stockage de gaz, les attributions que les ingénieurs des mines exercent en ce qui concerne les mines en vertu des lois et arrêtés, sont étendues aux travaux de recherche et d'exploitation de sites-réservoirs, ainsi qu'aux bâtiments et installations de la surface nécessaires à ces opérations.

Activités du service de surveillance des canalisations souterraines en 1987.

Deze adviezen moeten niet alleen handelen over de moeilijkheden die zich op het voorgenomen tracé van de leidingen zouden kunnen voordoen (mijnschade, ontgrondingen); op het technisch vlak bevatten ze ook speciale voorwaarden die in de vergunningsbesluiten dienen te worden opgenomen.

Bovendien moeten de betrokken ambtenaren van de dienst voor de procureur des Konings procesverbaal opmaken van de zware ongevallen die zich tijdens het vervoer of de distributie van gasachtige en andere producten voordoen.

De schouwingen van werken en de uitgevoerde onderzoeken (in de hierna volgende tabel zijn de cijfers voor 1987 aangeduid) worden verricht door de in de mijnarrondissementen aangewezen ingenieurs, onder de verantwoordelijkheid van de hoofdingenieur-directeur der mijnen, hoofd van het arrondissement, d.i. de ambtenaar die in de mijnafdelingen voor het toezicht op de ondergrondse leidingen verantwoordelijk is.

De hoofdingenieur-directeur der mijnen, hoofd van de dienst voor toezicht op de ondergrondse leidingen, heeft tot taak de werkzaamheden van de buitendiensten te coördineren en samen met de Algemene Directie van het Mijnwezen en de Administratie voor Energie, het beleid inzake het toezicht op de ondergrondse leidingen te richten.

Wat het opslaan van gas betreft, zijn de bevoegdheden die de mijn ingenieurs krachtens de wetten en besluiten op het gebied van de mijnen uitoefenen, daarenboven uitgebreid tot de werken voor het opsporen en exploiteren van ondergrondse bergruimten in situ en tot de bovengrondse gebouwen en installaties die hiervoor nodig zijn.

Activiteit van de dienst voor toezicht op de ondergrondse leidingen in 1987.

	Nombre de visites - Aantal bezoeken			
	Sud Zuiden	Nord Noorden	Royaume Het Rijk	
1. Transport gaz naturel	3	38	41	1. Vervoer aardgas
2. Distribution gaz naturel	73	69	142	2. Distributie aardgas
3. Transports autres produits	-	5	5	3. Vervoer andere produkten
4. Total : 1 + 2 + 3	76	112	188	4. Totaal : 1 + 2 + 3